

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-664-5-16>

RHYTHMIC AND METRICAL STRUCTURE OF WILLIAM BLAKE'S POEM "NURSE'S SONG" (SONGS OF INNOCENCE)

РИТМОМЕТРИЧНА СТРУКТУРА ВІРША ВІЛЬЯМА БЛЕЙКА «NURSE'S SONG» (ЗІ ЗБІРКИ «SONGS OF INNOCENCE»)

Bed Ye. V.

*Postgraduate Student at the Department
of English Language
for Non-Philological Specialities,
Oles Honchar Dnipro
National University
Dnipro, Ukraine*

Бедь Є. В.

*аспірант кафедри англійської мови
для нефілологічних спеціальностей,
Дніпровський національний
університет імені Олеся Гончара
м. Дніпро, Україна*

Творчість Вільяма Блейка привертає увагу дослідників передусім у контексті її філософської символіки, міфопоетичної системи, релігійних візій та соціальної критики. Водночас версифікаційна організація його поезії нерідко залишається поза межами аналізу або розглядається як вторинний формальний компонент. Така дослідницька оптика не завжди враховує, що ритмометрична структура вірша є важливим чинником смислотворення та інтонаційної динаміки тексту. Показовим у цьому аспекті є вірш «*Nurse's Song*» зі збірки «*Songs of Innocence*» [1, с. 15], у якому варіативність метричних моделей безпосередньо пов'язана з композиційною побудовою діалогу та зміною мовленнєвих ролей. Метою цих тез є аналіз метричної організації твору з урахуванням її функціонального навантаження та участі у формуванні поетичного змісту.

Вірш структуровано у чотири катрени з римуванням парних рядків за схемою **АВСВ**, що супроводжується окситонною клаузулою. Як і в інших текстах збірки, метрична організація поезії відзначається варіативністю: у межах цього твору поєднано анапест, амфібрахій та ямб.

Початковий рядок («*When the voices of children are heard on the green*») є найдовшим у строфі й реалізує схему UU_ | UU_ | UU_ | UU_, що відповідає акаталектичному анапестичному тетраметру. Непарні рядки катрена («*And laughing is heard on the hill*», «*And every thing else is still*») демонструють ідентичну метричну модель – U_U | U_U | U_, яку доцільно інтерпретувати як каталектичний амфібрахічний триметр. Третій рядок («*My heart is at rest within my breast*») містить внутрішню риму (*rest – breast*), що зумовлює припущення про наявність цезури

після іменника «*rest*». За такого членування ритмічна схема набуває вигляду, яку можна тлумачити як поєднання одностопного ямба й анапеста з подальшим акаталектичним ямбічним диметром. Водночас перший сегмент цього рядка допустимо розглядати як гіперкаталектичний одностопний хоріямб, у якому надлишковий склад реалізовано присвійним займенником «*my*», а наголос падає на значущі для смислу лексеми «*heart*» і «*rest*».

Заклик няньки припинити гру та дитячі контраргументи на користь її продовження репрезентовано у другій і третій строфах, які доцільно аналізувати спільно, оскільки в них повторюються ключові версифікаційні та ритмічні моделі. Початковий імператив («*Then come home my children the sun is gone down*») реалізує схему U₋ | U₋U₋ | U₋U₋ | U₋, що відповідає каталектичному амфібрахічному тетраметру. Далі («*And the dews of night arise*») анакруза, перпрезентована єднальним сполучником «*and*», створює надлишковий склад щодо базової ямбічної структури: U₋ | UU₋ || U₋ | U₋, яку можна інтерпретувати як гіперкаталектичний ямбічний триметр. Ідентичну метричну організацію має відповідний рядок наступного катрена («*And we cannot go to sleep*»). Третій рядок другого катрена («*Come come leave off play, and let us away*») містить внутрішнє римування (*play* – *away*), що дає підстави припускати наявність цезури, яка розмежовує синтагматичні частини рядка та формує схему U₋ | UU₋ || U₋ | UU₋. Таку організацію тлумачимо як дворазове поєднання одностопного ямба й анапеста. Аналогічну ритмічну модель реалізують непарні рядки наступної строфи («*No no let us play, for it is yet day*», «*Besides in the sky, the little birds fly*»). Четвертий рядок третього катрена («*Till the morning appears in the skies*») і відповідний йому рядок наступної строфи («*And the hills are all covered with sheep*») вибудовано за схемою UU₋ | UU₋ | UU₋, що відповідає акаталектичному анапестичному триметру.

Непарні рядки четвертого катрена збігаються за кількістю складів і локалізацією наголосів, однак їхній метричний характер інтерпретуємо по-різному. У першому з них («*Well well go & play till the light fades away*») внутрішнє римування природно спонукає до павзування, тож припущення про цезуру видається виправданим. Вона модифікує ритмічну схему до U₋ | UU₋ || UU₋ | UU₋, яку трактуємо як поєднання одностопного ямба з анапестом, за яким слідує анапестичний диметр. Така ритмічна організація уповільнює мовлення й водночас розтягує часову перспективу – саме так, як у моменті дозволу няньки, коли гра ще може тривати. Натомість у третьому рядку («*The little ones leaped & shouted & laughed*») подібної звукової симетрії не спостерігаємо, а отже, підстав для введення цезури немає. Рядок звучить цілісно і природно вкладається в модель каталектичного

амфібрахічного триметра. Його безперервний ритм відтворює вже не мовленнєвий акт дозволу, а наслідок ухваленого рішення – вибухову, неконтрольовану радість дитячого руху й голосу. Парні рядки строфи («*And then go home to bed*», «*And all the hills echoed*») повертають читача до стабільної ритмічної основи акаталектичного ямбічного триметра. Ця метрична регулярність ніби замикає епізод, поєднуючи імпульсивну динаміку гри з відлунням упорядкованого світу дорослого мовлення.

Висновкуємо, версифікаційна організація «Nurse's Song» виявляє системну ритмічну варіативність, у межах якої чергування анапеста, амфібрахія та ямба не є випадковим, а підпорядковане логіці зміни мовленнєвих ролей і емоційної тональності. Внутрішні рими та цезури виконують функцію інтонаційного маркування переломних моментів діалогу, тоді як стабілізація ямбічної основи в завершальних рядках створює ефект композиційного замикання.

Література:

1. The Complete Poetry & Prose of William Blake / ed. by D. V. Erdman. New York : Anchor Books, 1988. 1018 p.